

HRINGARIKI
STIFTET 25. 4. 1991.
MEDLEMSBLAD
FOR
RINGERIKE SLEKTHISTORIELAG.

REDAKSJON:

EIGIL ELSRUD.

THORLEIF SOLBERG.

KJELL HALLMANN.

INNHOLDSFORTEGNELSE:

SIDE:

EIGIL ELSRUD: <i>SKANNET</i>	MER OM HALVOR IVERSEN BAKKE/OPPENS ETTERSLEKT.	2.
EIGIL ELSRUD: <i>SKANNET</i>	SLEKTENE I LINDÅSEN.	13.
THORLEIF SOLBERG:	SLEVIKSLEKTA.	22.
THORLEIF SOLBERG:	TVEITASLEKTA.	30.
THORLEIF SOLBERG:	OMFORLATELSE, JOHANNE!	38.
RAGNVALD LIEN:	ROVERUD I STRÖMSÅTTBYGDA.	39.
TOM LARSEN:	EXSTRASKATTEN 1762 FOR HOELE PRÆSTEGIELD UDI RINGERIGES OG HALLINGDAHLS FOGDERI.	46.
TOM LARSEN:	AFGANGS -OG TILGAGNSLISTE OKTOBER-DECEMBER FOR EXSTRASKATTEN 1762, FOR HOELE PRÆSTEGIELD.	83.
RINGERIKE SLEKTSHISTORIELAG:	MEDLEMSTALL.	86.
	STYRET I RINGERIKE SLEKTSHISTORIELAG 1996/97.	86.
	SLEKTSHISTORISK OG HISTORISK LITTERATUR TIL SALGS.	87.

Bakke (Oppen)

Gård i øvre Ådalen, nær grensen mot Hedalen, har idag gårdsnummer 308. Gården ble på 1600- og 1700 tallet kalt Oppen, et navn som har fulgt matrikkelen inn i vårt århundre, men som i daglig tale ble mindre og mindre brukt allerede på slutten av 1700-tallet. I denne artikkelen er navnet Bakke stort sett brukt hele veien. Bakke var krongods før 1660. Sannsynligvis har gården vært i bruk før Svartedauen, for så å ha blitt liggende øde i omkring 300 år, i likhet med de fleste andre gårdene i nabolaget og i Ådalen forøvrig. I jordeboka for 1652 er det liste over rydningsplasser. Oppen er ikke nevnt her. Men i jordeboka for 1661 er Oppen nevnt: "Open, som Hallvord paaboer. Eier er Kgl. Majestet. Skyld 2 skind. Bør besiktiges. Avsides skog som ikke kan føres frem. Skatt 1 dlr. Hallvord har 1 hest, 2 kyr, 1 ungdyr og 3 sauer. Sår: 1 kvartel. Tiende: 1 kvartel $\frac{1}{2}$ setting". Den Halvor som er nevnt her, var Halvor Ivarson, født på Medbøen i Flå ca. 1625. Halvor, som kanskje var av adels-ætten Bagge, kom til Bakke (eller Oppen) ca. 1656. Knut Hansen Bakke, eier av Bakke i 1996, er etterkommer i 10. ledd etter Halvor Ivarson. Det er de senere år skrevet flere slektshistorier om etterkommere etter Halvor: Thorleif Solberg: "Sindreslekten i Soknedalen", i heftet Ringerike for 1985, samt rettelse til denne artikkelen i heftet Ringerike 1986. Dessuten Thorleif Solbergs "Av Bagge-ætt", HRINGARIKI nr. 2, 1992, samt Ragnvald Liens "Fra Bagge til Bekken", HRINGARIKI nr. 1, 1996. I disse artikler er forbindelsene mellom slekten på Bakke og adels-ætten Bagge belyst. Imidlertid er det etterkommerne etter Berit Sindresdatter Bakke som er beskrevet i nevnte artikler. I denne historien vil etterkommere etter Berits bror, Brynjul (Brynil) Sindresen Bakke (1686-1737), være beskrevet. Først og fremst skal vi følge gårdens eiere og deres familier gjennom tidene. Fra gården ble det tidlig utskilt noen selveide bruk (bl.a. Ørneberg og Ranseløkken) samt en del som ble tillagt Øvrevolden. I denne historien skal vi følge bruksnr. 1. Halvor Ivarson, nevnt ovenfor, kom fra Hallingdal. Hans bestefar var Bjørn Bjørnson Olsgaard fra Gol, han døde mellom 1606 og 1612. Nedenfor følger en kort oversikt over garden Bakke's eiere og brukere den første tiden:

Omkring 1660: Kongen er eier, Halvor Ivarson er bruker.

" 1666: Ny eier, David Sinckler på Bragernes. Halvor Ivarson er bruker.

" 1678: Hans Hansen på Bragernes er eier. Halvors sønn Sindre er bruker.

" 1680: Commerce Commisarius Lars Larsen i Drammen er eier, Sindre er bruker.

" 1686: Lars Larsens arvinger er eiere. Sindre Halvorsen er bruker.

" 1695: Lars Larsens svigersønn, Johan von Cappelen, fogd i Eiker og Lier er eier. Sindre Halvorsen er bruker.

Den 19. februar 1695 kjøper Gaute Halvorsen, bror til Sindre, gården av Johan von Cappelen for 80 rdl. Sindre Halvorsen er fortsatt brukeren.

Den 17. februar 1705 kjøper Sindre Halvorsen gården Bakke av sin bror Gaute for 80 riksdaler. (Gårdsnavnet er selvfølgelig skrevet Oppen på den tiden).

Ane nr. 21. 143

Sindre Halvorsen Bakke, født ca. 1648 og død 1722,

var gift med Kari Brynildsdatter Tollefsrud fra Begnadalen.

Sindre var leilending på Bakke fra ca. 1678. I 1705 ble han eier av gården. Ved skjøte datert 17. februar kjøpte han Bakke av sin bror, Gaute Halvorsen Skogen. Skjøtet ble tinglest 9. mars samme år.

Sindre og Kari hadde barna:

1. Olaug Sindresdatter, født ca. 1680, var gift med enkemannen Peder Larsen øvre Lindelien (1644-1733), som var bruker på, og fra 1722 eier av nordre Øvrevolden (idag 309/4).
2. Ingri Sindresdatter den eldre, født ca. 1683 og død etter 1762, var 1. gang gift med Gudbrand Olsen Blakstvedt (ca. 1678-1743). Fra dem stammer Blakstvedt-slekta. Ingri ble som enke gift igjen ca. 1743 med sin svoger, enkemannen Elling Olsen Blakstvedt, født omkring 1686. Ingri er forfatterens 4-tip oldemor.
3. Brynild (Brynjul) Sindresen Bakke (1686-1737) var 7/6-1716 gift med Marte Olsdatter Skollerud, død 1741. Ble 1722 eier av halve Bakke, se fortsettelsen.
4. Halvor Sindresen Bakke (ca. 1688-ca. 1728) ble 1722 gift med Ragnhild Torkildsdatter Teigen (ca. 1690-1772). Halvor ble eier av den andre halvparten av Bakke etter faren (denne halvparten, 1 skinn, overtok nevøen Sindre Brynjulsen i 1740). Halvor og Ragnhild fikk en datter Ingri, født ca 1723 og død i 1737. Ragnhild Torkildsdatter ble som enke gift igjen i 1730 med Ole Andersen, visstnok fra søre Sørums (kanskje sønn av Anders Østensen s. Sørums i hans 2. ekteskap med Ragnhild Engebretsdatter Bøen, Reinli) Ole og Ragnhild bodde i Bakke og i Ørneberget. Ole solgte i 1740 deres del i Bakke til Sindre Brynjulsen (som da var 23 år), mot å beholde Ørneberget til eiendom. Ole og Ragnhild fikk barna: Ragnhild 1731, Rønaug 1732, Marthe 1734 samt Halvor Olsen Ørneberg 1736, trolovet 1754 med Aaste Johansdatter. Disse barna arvet 5/14 skinn i Bakke ved skiftet etter Sindre Brynjulsen og hustru Marit i 1754.
5. Berit Sindresdatter, født ca. 1690, ble 1723 gift med Narve Olsen Hæl, født ca. 1685-1690. Det er deres etterkommere som er omtalt og beskrevet i heftet Ringerike 1985 og i HRINGARIKI for juni 1996.
6. Kirsti Sindresdatter, født ca. 1695 og død på Erstad, Bagn, 1773, var gift med Guttorm Olsen Dølven (1674-1748). Guttorm var sønn til Ole Ellingsen Næs d.e./Dolve (1637-1721). Deres datter Kari ble forøvrig gift med Sjurd Iversen Erstad, f. 1728, bror til Aslak Iversen (1730-1809), eier av Bakke fra 1761 til 1768.

7. Ingri Sindresdatter d.y., født ca. 1700 og død før 1748, ble i 1730 gift med Peder Haagensen Lindaasen, født i Lindaasen (Lia) 1706 og død i Uhla 1784. Deres eneste sønn Haagen Pedersen (1730-1816) ble gift med Jøran Jonsdatter Jonsrud (1729-1806). Det er mange etterkommere etter Haagen og Jøran. Peder Haagensen Lindaasen ble som enkemann gift att i 1749 med Ingri Jacobsdatter. Disse bodde i 1762 i Uhla, husmannsplass under nedre Lindelien, med sønnen Harald Pedersen, født 1749.

Brynjul (Brynild) Sindresen Bakke (1686-1737) ble 1716 gift med Marte Olsdatter Skollerud, død 1741. (Hennes bror var Elling Elsrud) Brynjul ble eier av halve Bakke etter faren i 1722, mens broren Halvor ble eier av den andre halvparten. Halvor døde allerede i 1728. Enken med sin nye ektemann solgte deres andel i Bakke til Brynjuls sønn Sindre i 1740. En part i Bakke (2 2/5 setting) var i 1731 solgt av Ole Knudsen Flaskerud på sin hustru Taran Gudbrandsdatters vegne til Brynjul Sindresen. Denne parten hadde Torkild Olsen Flaskerud eid, han var Tarans første ektemann.

I 1723 inngikk Brynjul og Halvor Sindressønner følgende kontrakt med sine naboer:

Olle Halvorsen, boende paa Nædre Lindelie, Peder Larsen og Thomas Ericson, boende paa øvre Lindelien, Brynil og Halvor Sindressønner, boende paa Oppen, samtlig i Aadalens Annex under Nordrehougs Præstegield paa Ringeriget kiender og herved vitterlig gjør, at vi samtlig efter venlig inbyrdes forening, haver med hverandre oprætted følgende Contract, Angaaende hvormeget og hvor lite enhvers eiendeler for sin gaard tilkommer nemlig,

Først Olle Halvorsens strækning, som tager sin begyndelse i Fieldsætterbæken, som falder i elven kaldes Ur=ullen, følger saa bæken lige i sør paa høieste fieldet, og siden nor=vest i den store Fieldsætterbæken som falder i Vidøels Elven ved Høig=fossen, følger saa Vidøselven igien paa nördre kandt, lige i Ur=ullen.

Og for øvre Lindelien som Peder og Thomas beboer, deres strækning tager sin begyndelse i store Fieldsætterbæken og gaar paa den søndre kandt, lige i fra høieste fieldet og i Vidølen, siden derfra i Sør længst med Vidølen og i Sætermyrbæken.

Sampt for Oppen, som Brynnild og Halvor beboer, deres strækning lige i Sør i fra Sætermyrbæken og langs med Vidølen imod fieldet, intil anden Mands eie imodtagen. Inden disse forbemeldte Strækninger er imellem de som forhen melte venlig aftalt og afhændet som fremdeles skal holdes at indgaa af nogen slags

Foruten dette findes og et stække skoug som bemeldte gaarder tilfalder,

beliggende paa søndre side Ur=ullen og østre kandt for andførte strækninger, hvorom saaledes forenet om hvis tømmerhugst der måtte findes, hugger Olle Halvorsen nædre Lindelien 2 tyl, derimod Peder og Thomas øvre Lindelie iikun 1 tylt, men Oppen intet. Skulle nogen hugge paa anden mands eie, skal han eller dem være forfalden, at give i straf til Christiania Hospital Tredve rixdaler, men hvad sig angaar disse gaarders andre Udmarker, bliver ligesom af gammel tid, neml. ved braate hugst, løfning, græskning, fæhaufen, fiske og andre steder.... det skal bruges paa samme maade som foreskrevet står fremdeles og ufor- anderlig med vores henders og signeters bekræftning, under- skrevet og forseiglet paa

Nædre Lindelien d. 26. mai 1723

Olle Halvorsens Peder Larsens Thomas EricSENS Brynnild
Sindresens og Halvor Sindresens Signeter.

Brynjul Sindresen og Marte Olsdatter hadde barna:

1. Sindre Brynjulsen Bakke, døpt 20/3-1717 og død 1753, ble 1738 gift med Marit (Marte) Olsdatter nedre Lindelien, døpt 22/8-1717 og død 1753. Neste eier.
2. Ole Brynjulsen, døpt 2/4-1718. Død.
3. Berit (Berthe) Brynjulsdatter, døpt 1/2-1720. Ble 1. gang 1746 gift med Gudbrand Nielsen Næs/Volden (1725-1766). Bodde i Volden og Bakke-eie. De var barnløse. De tok til seg et av barna etter Berits bror Sindre i 1753. Det var Berit, da 10 år gammel og eldst. Berit Brynildsdatter ble 2. gang gift i 1767 med Elling Gudbrandsen Blakstvedt/Midststua, født 1746. De bodde i Ørneberg, som Elling kjøpte halvparten av + litt til i 1771 (av Aslak Iversen Bakke og hans bror Sjur Iversen Erstad).
4. Kjersti Brynjulsdatter, født ca. 1724, ble 1753 gift med soldat Anders Haagensen Lindaasen (Lia), født i Lysti og døpt 7/4-1726, død 1804. Kjersti og Anders fikk flere barn, se u/Lindaasen. I 1753, etter at Kjerstis bror Sindre med hustru døde samtidig, tok Kjersti og Anders til seg hennes brorbarn Brynjulf og Kjersti, henholdsvis 7 og 5 år gamle da foreldrene døde. Brynjulf skulle senere bli eier av fedrenegården igjen (etter 1768). Kjersti og Anders bodde i Bakke, senere i Lindaasen med barn og fosterbarn.

Sindre Brynjulsen Bakke (1717-1753) ble 1738 gift med Marit (Marte) Olsdatter nedre Lindelien (1717-1753). Hun var datter av Ole Halvorsen, som var med på overenskomsten avskrevet ovenfor.

Sindre Brynjulsen ble i 1740 eier av hele gården Bakke etter å ha

kjøpt Ole Andersen Ørnebergs halvpart. (Etter Sindres død i 1753 ble Ole Andersens 4 barn tilkjent 5/14 skinn i gården som arv.

Sindre var eier til 1753, da tragedien hendte: Sindre og hans hustru Marit Olsdatter døde samtidig, og ble begravet samme dag, den 20. oktober 1753. Tilbake satt 3 barn, på 10, 7 og 5 år. Disse barna var:

1. Berit (Bergit, Berte) Sindresdatter, døpt 16/3-1743 og død 1812.

Etter foreldrenes død ble hun oppfostret hos sin tante Berit Brynjulsdatter og hennes mann Gudbrand Nielsen Volden. De bodde i Volden og i Bakke-eie. Berit Sindresdatter ble 1764 gift med Ole Olsen Ørevolden den eldre (1732-1792). Ole hadde tjenestgjort i Holsten, og kom hjem derfra i november 1762 sammen med sin eldre bror Thomas Olsen (1729-1801). Berit og Ole hadde mange barn: Marit (1766-1838) g. Ole Christensen Bakkeholmen (1773-1846), Kari f. 1767 ant. død, Taran f. 1770, ugift 1801, Ole f. 1771, ugift 1801, Sindre f. 1775, ugift 1801, Marta f. 1780, g. 1806 m. Knud Christensen Holmen (Ranseløkken 1838), Berit f. 1776, død før 1792, og Berit f. 1778, død 1799. Som enke bodde Berit Sindresdatter hos sin bror i Bakke 1801.

2. Brynjul Sindresen Bakke, døpt 22/1-1746 og død 22/3-1812, ble

1792 gift med Olaug Pedersdatter den yngre, Ørevolden, døpt 20/1-1759 og død 7/8-1843. Brynjul ble oppfostret hos sin tante Kjersti Brynjulsdatter og hennes mann Anders Haagensen (1726-1804). De bodde i Bakke til ca. 1760, deretter i Lindaasen. Brynjul ble som 22-åring i 1768 eier av fedrenegården Bakke, etter ca. 15 års mellomspill med andre eiere, se fortsettelsen.

3. Marte Sindresdatter, døpt 19/10-1748, var snaut 5 år gammel da hun ble foreldreløs. Sammen med broren Brynjul ble hun også oppfostret hos sin tante Kjersti og hennes mann. Marte ble konfirmert i 1768. Om hun ble gift vites ikke, ei heller når hun døde.

Bakke i tiden 1753 til 1768.

Ved skiftet etter Sindre Brynjulsen og hustru Marit Olsdatter, som var avsluttet 4/2-1754 var boet fallitt. Gjelden var på 485 rdl., og gården Oppen eller Bakke, skyld 2 skinn, var verdsatt til 300 rdl. Løsøreauksjonen innbragte 144 rdl. På forlangende overtok svogrene Gudbrand Nielsen Volden og Anders Haagensen Lysti/Lindaasen gården Oppen til barna ble voksne mot å betale all boets gjeld. Dermed reddet de i 1. omgang gården fra tvangsauksjon. Imidlertid ble det nok senere økonomiske vanskeligheter, for gården Oppen eller Bakke gikk til offentlig auksjon den 25. mai 1756.

Den som fikk tilslaget på gården var Sindre Brynjulsens søskenbarn,

Alt ~~10~~ 2)

- 7 -

lensmann Sindre Gudbrandsen Blakstvedt/Grøterud sammen med sin svoger Nub Gunvaldsen Strande/Blakstvedt. Disse sto som eiere i fem år. I disse fem årene bodde Kjersti Brynjulsdatter og Anders Haagensen i Bakke med fosterbarna, samtidig som de fikk noen barn selv, se under Lindaasen.

Den 28/10-1761 ble gården Bakke solgt: "Kiendes vi underskrevne Nub Gunvaldsen Blakstvedt og Sindre Gudbrandsen Grøterud at have solgt og avhendt vår eiende gaard Oppen skyld 3 (?) skind til den velagte ungkarl Aslak Iversen Ejerstad fra Aurdal gjeld i Valders og som han efter akkord og forening haver betalt oss den summa 490 rdl."

Blakstvedt 28/10-1761,

Nub Gunvaldsen Blakstvedt

Sindre Gudbrandsen Grøterud.

(I realiteten var nok også Aslaks bror Sjurd Erstad med på dette kjøpet.)

↙ Ane.nr. 18.011

Aslak Iversen Erstad, som kjøpte Bakke i 1761, var født på nedre Bagn i 1730, og døde i Bakke-eie 1809. Hans slekt kom bl.a. fra Hallingdal, hans 3-tip oldefar var Ola Devegge, nevnt i 1577. Aslak ble ca. 1764 gift med Mari (Marit) Eriksdatter Gunbjørud (1742-1801).

Aslak og Mari fikk mange barn: Berit 1764, Christi 1766, et barn 1771 (navn ikke innf), Live 1776, Iver 1781 og

Berit Aslakdatter, døpt 4/9-1785 og død 1836, ble 1823 gift med Ole Nielsen Næsmoen, "Lang-Ola", døpt 31/7-1785 og død 1842.

Det ser ut til at alle Aslaks og Maris barn unntatt Berit, døde unge eller som små. Det var heldig for forfatteren av disse linjer at Berit vokste opp. Hun er hans tipp-oldemor! Berit og Lang-Ola hadde to barn, Nils Gutterud (1823-1892) og Else Marie Fjøsvisken/Viker (1826-1913), som var gift med den rike Busterud'n (1806-1867). Nils og Else Marie ble født i Stenbekken, hvor Berit og Lang-Ola bodde.

Aslak Iversen Bakke hadde to brødre fra Erstad bosatt i distriktet: Sjurd, eldstebroren, bosatte seg på Illjanstad i Hedalen før 1782, og Hallvor, en litt yngre bror, kom til Nørdre Li, også i Hedalen, i 1769.

Aslak Iversen var eier av Bakke til 1768. Den 28. januar 1768 ble Brynjul Sindresen Bakke (se forrige side) eier av halvparten av sin fedrenegård. Siden ble han eier av det meste, idet han nok har benyttet sin odelsrett. Han var nå blitt 22 år gammel. Aslak Iversen hadde sammen med broren Sjurd beholdt litt av eiendommen. 13. mars 1771 solgte de: "Aslak og Sjur Iverssønner Erstad gjør vitterlig at etter som Elling Gudbrandsen Ørneberg er arvelig en sin hustrus rett tilfalden i gaarden Bakke, nemlig 1/8, som er utvisende av sal. Sindre Brynjulsens skiftebrev, så selger Aslak og Sjur Iverssønner til Elling Gudbrandsen halve delen i plassen Ørneberget under gaarden Bakke,